

Vergaderjaar 2008–2009

31 368

Beroepspraktijkvorming in het mbo

Nr. 6

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 mei 2009

In het Algemeen Overleg van de Vaste Kamercommissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 13 september 2008 (31 368, nr. 5) inzake het rapport van de Rekenkamer over de Beroepspraktijkvorming in het mbo heb ik aangekondigd u aan het eind van 2008 helderheid te verschaffen over het eventueel opheffen van de door de heren Biskop en Zijlstra aangegeven beperkingen en het probleem van de tweede werkgever. Het overleg met NUON, SZW en UWV hierover, heeft meer tijd gekost dan ik had verwacht. In verband daarmee is de termijn waarbinnen ik heb toegezegd uw vragen te beantwoorden, helaas niet gehaald. In het overleg met u over het competentiegericht onderwijs op 15 april jl. heb ik u toegezegd binnen twee weken met een brief te komen. Met deze brief breng ik u op de hoogte van de huidige stand van zaken.

Het afgelopen jaar is een aantal andere, met de Wet vermindering afdracht loonbelasting en premie voor de volksverzekeringen (WVA) verband houdende, zaken aan de orde gekomen. Ook daarover wil ik u in deze brief informeren. Het vervolg van deze brief is daarmee gewijd aan de volgende onderwerpen:

1. maatregelen ter bevordering van de toepassing van de WVA voor werklozen (afdrachtvermindering startkwalificatie);
2. eventuele uitbreiding van de WVA tot de inkomstenbelasting;
3. eventuele subsidie aan kleine leerbedrijven, die niet ten volle kunnen profiteren van de WVA.

Ik wil echter beginnen met enkele algemene opmerkingen over de WVA. De WVA biedt bedrijven die stageplaatsen in het voorbereidend, middelbaar of hoger beroepsonderwijs aanbieden, een fiscale faciliteit, ook wel *afdrachtvermindering onderwijs* genoemd, in de vorm van een vermindering van hun loonbelasting en premie volksverzekeringen. Deze fiscale faciliteit bestaat in deze vorm sinds 1996. Daarvoor bestonden vormen van subsidie, die echter veel meer werk vergden. Het voordeel van de WVA is dat de uitvoering zoveel eenvoudiger is. Sinds 1996 zijn er

verscheidene onderzoeken gedaan naar het functioneren van de WVA. Het laatste is de *Evaluatie afdrachtvermindering onderwijs van de WVA*, die ik u in 2007 heb toegestuurd. Uit onderzoek blijkt telkens weer hoeveel belang de bedrijven, maar ook de scholen en de Kenniscentra beroeps-onderwijs bedrijfsleven aan deze fiscale faciliteit hechten. De bedrijven zien die als een erkenning van het belang dat de maatschappij aan deze stages en de leerbedrijven hecht.

Van deze fiscale faciliteit wordt het meest gebruik gemaakt voor stageplaatsen van BBL-deelnemers. Inmiddels is die faciliteit echter uitgebreid ten behoeve van BOL-deelnemers en personen zonder startkwalificatie. De faciliteit voor BBL-deelnemers is hoger dan die voor BOL-deelnemers, aangezien een BBL-deelnemer meer begeleiding vergt en daardoor tot hogere kosten voor het leerbedrijf leidt dan een BOL-deelnemer. Dit in tegenstelling tot de bekostiging van het onderwijs voor BBL-deelnemers, die lager is dan die voor BOL-deelnemers.

Uit onderzoek blijkt ook telkens hoe belangrijk de conjunctuur is voor het beschikbaar stellen van stageplaatsen. Nu de conjunctuur aan het teruglopen is, misschien zelfs tot een historisch dieptepunt, zal deze faciliteit nog belangrijker blijken om het aantal stageplaatsen te handhaven, of liever nog (juist nu, nu het erop lijkt dat deelnemers meer en langer onderwijs volgen) te verhogen.

1. Afdrachtvermindering startkwalificatie

In artikel 14, eerste lid, onderdeel e, van de WVA is de afdrachtvermindering startkwalificatie opgenomen. Eén van de voorwaarden om voor deze afdrachtvermindering in aanmerking te komen is dat de werknemer vóór indiensttreding een werkloze is. Als gevolg hiervan vervalt de fiscale faciliteit wanneer de deelnemer overstapt naar een ander leerbedrijf. In dat geval is hij immers voorafgaande aan de dienstbetrekking niet werkloos, maar was hij in dienst bij het voorgaande leerbedrijf. Ik wil samen met mijn ambtsgenoot van Financiën kijken naar de mogelijkheid om de voorwaarden zodanig te wijzigen dat ook het opvolgende leerbedrijf voor de faciliteit in aanmerking kan komen.

Tevens wil ik met hem bekijken of de faciliteit van de afdrachtvermindering startkwalificatie kan worden uitgebreid naar werkgevers van deelnemers die in een re-integratietraject zitten, waardoor zij niet als werkloze worden aangemerkt en waarvoor dus thans geen beroep kan worden gedaan op de afdrachtvermindering startkwalificatie.

Tenslotte wil ik met Financiën nagaan of de termijn waarbinnen een werkgever de verklaring van het UWV dat de deelnemer een voormalig werkloze is, moet hebben aangevraagd verruimd kan worden.

Over de uitkomsten van dit onderzoek zal ik u later inlichten.

2. WVA uitbreiden tot inkomstenbelasting

Er is overleg gevoerd met het ministerie van Financiën over het voorstel van de werkgevers om voor de kleine leerbedrijven iets te regelen in de sfeer van de inkomstenbelasting. Dat was een voorstel van de werkgeverorganisaties naar aanleiding van de evaluatie van de Vermindering Onderwijs in de WVA die mijn ambtsvoorganger in 2006 uit heeft laten voeren. Het voorstel komt erop neer dat als de loonbelasting en premies niet voldoende zijn, de aftrek ook kan worden toegepast op de inkomstenbelasting van de werkgever/eigenaar. Samen met mijn ambtsgenoot van Financiën heb ik besloten dit voorstel niet over te nemen.

De argumenten zijn de volgende:

1. De verzilveringsproblematiek is inherent aan de keuze voor een fiscale

- tegemoetkoming in de vorm van een vermindering op de af te dragen loonbelasting/premie volksverzekeringen. Daarbij is onderkend dat – conform het principe «no taxes no gains» – als gevolg van deze keuze nooit een grotere compensatie wordt geboden dan het bedrag aan – vóór toepassing van de afdrachtvermindering – verschuldigde loonheffing (niet premies werknemersverzekeringen).
2. Het alsnog via fiscale weg (in de inkomstenbelasting) bieden van een compensatie voor deze verzilveringsproblematiek doet – nog even los van de budgettaire consequenties – afbreuk aan de gekozen systematiek. Indirect wordt hiermee alsnog gerealiseerd dat de tegemoetkoming groter is dan de af te dragen loonbelasting/premie volksverzekeringen.
 3. Bovendien druist een dergelijke route in tegen het streven van de regering naar vereenvoudiging en minder regels.
 4. De WVA is van toepassing op inhoudingsplichtigen voor de loonbelasting en daarmee niet alleen van toepassing op IB-ondernemers, maar ook op bijvoorbeeld B.V.'s die belastingplichtig zijn voor de vennootschapsbelasting. Het opnemen van het niet in de WVA verzilverde deel als aftrekpost op de winst van de ondernemer in de IB brengt dan ook een ongelijke behandeling met zich mee. De rechtsvorm van de onderneming zou dan immers bepalend zijn voor het al dan niet kunnen verzilveren van de afdrachtvermindering.
 5. Bovendien is de rechtsvorm of de grootte van de onderneming niet bepalend voor het kunnen ontstaan van een verzilveringsprobleem, maar de aard van de onderneming en daarmee de samenstelling van het personeelsbestand.

3. Subsidie voor kleine leerbedrijven

Vervolgens heb ik onderzocht of kleine leerbedrijven die geen volledig gebruik kunnen maken van de WVA, misschien met behulp van een aparte, op de WVA aanvullende, subsidie van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap kunnen worden geholpen. Hoewel dat in theorie mogelijk is, kleven hier een aantal bezwaren aan. Ik noem:

1. Door uitdrukkelijk de koppeling te leggen met de WVA (aanvulling), dienen de daarbij geldende principes ook in aanmerking te worden genomen. Het principiële bezwaar zoals ook in paragraaf 2 genoemd («no taxes, no gains») geldt ook voor deze variant. Immers een subsidie is ook een voordeel.
2. Gelet op het karakter van de WVA zou een subsidieregeling een openeinde regeling moeten zijn. Welke kosten dit met zich meebrengt, is vooraf moeilijk te schatten. Zowel wat betreft het aantal stageplaatsen als het bedrag per stageplaats.
3. Het zal moeilijk worden een duidelijke scheiding aan te brengen wanneer het leerbedrijf gebruik kan maken van de WVA en wanneer van de subsidie. Hybride toepassingen geven risico (dubbel vangen). De totale som zal niet boven het in de WVA genoemde maximum per stagiair mogen uitgaan (rechtsgelijkheid).
4. Toezicht en controle zullen niet eenvoudig zijn. Om misbruik tegen te gaan (te veel declareren bij de Belastingdienst en bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap tezamen) is vermoedelijk een accountantscontrole nodig. Het is waarschijnlijk dat de lasten de voordelen (voor het bedrijf) overstijgen. Bovendien druist dit in tegen het huidige kabinetsbeleid dat erop gericht is het aantal subsidies te verminderen en de administratieve lasten te beperken.
5. Wijziging kan niet beperkt worden tot het BVE-veld. Ook het VO- en HO-veld moeten hiervan kunnen profiteren. Dat maakt de zaak gecompliceerder.
Dit alles heeft mij doen besluiten om deze mogelijkheid niet verder te verkennen.

4. Conclusie en vervolg

Het bovenstaande overwegend, zie ik dus helaas geen mogelijkheid om de kleine leerbedrijven tegemoet te komen.

Voor de verkenning van de in paragraaf 1 geschetste oplossingen is nu eerst overleg met het ministerie van Financiën nodig. Ik streef ernaar u over de uitkomsten in juni te informeren.

Mede namens de staatssecretaris van Financiën,

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
J. M. van Bijsterveldt-Vliegenthart